

№ 6. – Ст. 56.

3. Осипов Ю. К. Подведомственность юридических дел / Ю. К. Осипов. – Свердловск, 1973. – 123 с.

4. Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 24 жовтня 2011 року № 10 // Вісник господарського судочинства. – 2011. – № 6. – С. 13-20.

УДК 346.1(043.2)

Утєхіна І. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБМЕЖЕННЯ ПРИРОДНОГО МОНОПОЛІЗМУ В УКРАЇНІ

У кожній країні створюються різні органи для регулювання монополій. Їх метою є підтримка конкуренції на ринку, контроль над цінами товарів, запобігання залежності інших фірм від монополій. Для регулювання монополій створюється законодавство, в якому вказується правило їх функціонування на ринку. У порівнянні з іншими видами природні монополії регулювати найскладніше. Тоді виникає питання про економічну обґрунтованість їх діяльності, законодавче встановлення цін або прибутковості. Також застосовується контроль відносин власності – з'ясовуються конкретні бенефіціанти і особи, які приймають рішення про діяльність монополії.

Відповідно до ст. 18 Господарського кодексу України держава здійснює антимонопольно-конкурентну політику і сприяє розвитку змагальності у сфері господарювання на основі загальнодержавних програм, що затверджуються Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Антимонопольна діяльність є одним з найважливіших видів державного регулювання господарської діяльності, базовою складовою процесу соціально-економічних реформ, що здійснюються в Україні.

Система антимонопольного законодавства України включає Господарський кодекс України, закони України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет», «Про природні монополії» та підзаконні акти.

Монополія (від грецьких слів «моно» –один, «poleo» –продаю) – виключне право (виробництва, торгівлі, промислу тощо), що належить одній особі, групі осіб чи державі.

Про масштаби монополізму в Україні поки що доводиться говорити,

оперуючи наближеними даними. Дані звітності Антимонопольного комітету України протягом останніх років у сферах діяльності природних монополій зберігається стійка тенденція до зловживання монопольним становищем. Домінуючим видом у структурі зловживань є встановлення дискримінаційних цін, що порушує права окремих споживачів, та встановлення монопольних цін, що призводить чи може призвести до порушення прав споживачів. Такі компанії нерідко включають у ціни (тарифи) на свою продукцію витрати, що не пов'язані з випуском даної продукції, або ж стягують зі своїх споживачів плату за фактично ненадані послуги. Найбільш прогресуючими у цьому плані є ринки комунальних послуг.

Природна монополія – монополія, яка існує у галузях, де є значна економія ресурсів за рахунок масштабу виробництва.

Законодавство у сфері природних монополій надає досить широкий інструментарій адміністративного впливу на діяльність природних монополістів з метою обмеження їх монопольного становища на ринку, формування якості й ціни на їхні послуги.

Монополістична конкуренція – ринкова структура, за якої безліч підприємств конкурує, продаючи на ринку диференційований товар.

Зростання комунальних платежів не усуває проблем безгосподарності й безконтрольності у сфері житлово-комунального господарства, а лише адаптує тарифи й ціни до потреб діючої тут економічно неефективної системи, яку необхідно реформувати. Підвищенню комунальних платежів в умовах безгосподарності їх використання й незахищеності малозабезпечених верств населення має обов'язково передувати наведення елементарного порядку в системі виробництва й надання житлово-комунальних послуг усіма можливими антимонопольними і регуляторними заходами. Саме впорядкування системи управління житлово-комунальними відносинами дасть змогу суттєво зекономити на зростанні її ефективності, знизити вартість діючих тарифів і розцінок, уникнути багатьох випадків їх безпідставного підвищення. Попри те що діє Закон України «Про природні монополії», функціонують Національна комісія електроенергетики, стверджувати, що система державного регулювання діяльності природних монополій є ефективною, передчасно.

Конкурентний ринок – ринок, у якому так багато продавців і покупців певного товару, що ніхто не може вирішальним чином впливати на ринкову ціну.

За останні десятиріччя регулювання природних монополій значно покращилось, порівнюючи з попередніми роками, але все одно в нашій державі не існує досконалого законодавства, яке б охоплювало усі сфери, що потребують державного втручання, та дозволило б Україні вийти на якісно новий економічний рівень. Вирішення проблем із монополією в Україні полягає у створенні конкурентного ринку для всіх видів

природної монополії. Коли з'являться компанії-конкуренти, тобто можливість створювати альтернативні фірми, завдяки конкуренції ціни і якість вирівнюються.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
3. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. № 1682-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30. – Ст. 238.
4. Щербина В. С. Господарське право: навч. посіб. / В. С. Щербина. – 3-є вид., перероб. і доп.. – К: Юрінком Інтер, 2002. – 392 с.